

instytut muzyki i tańca

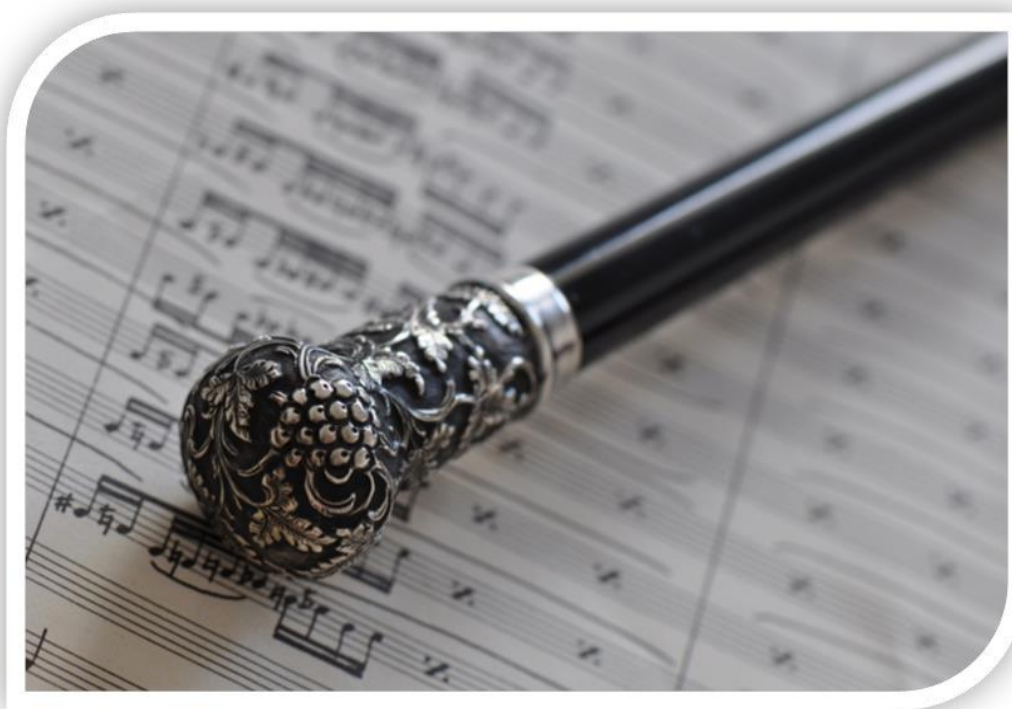

DYRYGENT – REZYDENT

III EDYCJA

WPROWADZENIE DO PROGRAMU

- **Idea i cele programu**

Program „Dyrygent – rezydent” powstał, aby ułatwić młodym polskim dyrygentom nabywanie praktyki wykonawczej poprzez stworzenie im możliwości pracy i bezpośredniego kontaktu z zawodowym zespołem orkiestrowym. Od III edycji programu, rezydencje dyrygenckie mogą odbywać się także w operach i teatrach muzycznych. Celem programu jest promocja młodych polskich dyrygentów oraz zachęcenie profesjonalnych instytucji muzycznych do podejmowania z nimi współpracy.

- **Podstawowe informacje o programie**

Dla kogo?

Program skierowany jest do polskich instytucji muzycznych – filharmonii, orkiestr symfonicznych i kameralnych, oper i teatrów muzycznych oraz do polskich dyrygentów – absolwentów studiów magisterskich na wydziale dyrygentury symfoniczno-operowej lub posiadających licencjat. Wiek dyrygentów nie jest limitowany, ale do programu mogą oni przystąpić w terminie do dwóch lat od ukończenia studiów wyższych lub otrzymania licencjatu.

Przy wzajemnym poszukiwaniu partnerów rezydencji warto wiedzieć, że w Polsce stałą działalność artystyczną prowadzi ponad 40 orkiestr – od filharmonii, poprzez zespoły radiowe po orkiestry młodzieżowe oraz 20 teatrów operowych i muzycznych. Każda z tych instytucji może być potencjalnym partnerem w projekcie rezydencji. Listę orkiestr można znaleźć na stronach Polskiego Centrum Informacji Muzycznej, a szczegółowe informacje na stronach internetowych instytucji. Informacje o orkiestrach i operach oraz teatrach muzycznych opublikowane zostały także przez Instytut Muzyki i Tańca w *Raporcie o stanie muzyki polskiej*, który jest dostępny w wersji elektronicznej na stronie www.imit.org.pl w zakładce „materiały”.

Wydziały dyrygentury symfoniczno-operowej, na których co rok edukację kończy co najmniej kilkunastu absolwentów tego kierunku, prowadzą w Polsce następujące uczelnie muzyczne: Uniwersytet Fryderyka Chopina w Warszawie, Akademia Muzyczna w Krakowie, Akademia Muzyczna w Katowicach, Akademia Muzyczna we Wrocławiu, Akademia Muzyczna w Gdańsku i Akademia Muzyczna w Poznaniu. Kierunek dyrygentury symfoniczno-operowej uruchomiła również Akademia Muzyczna w Bydgoszczy.

Zasady rezydencji

W priorytecie I (rezydencje w zespołach orkiestrowych) program polega na czynnym udziale dyrygenta-rezydenta w przygotowaniach co najmniej czterech programów koncertowych w sezonie artystycznym instytucji koncertowej – filharmonii lub orkiestry, w tym na samodzielnym przygotowaniu i poprowadzeniu co najmniej jednego koncertu z udziałem orkiestry w danym sezonie artystycznym z zastrzeżeniem, że musi to być koncert abonamentowy lub koncert ze stałej działalności statutowej wnioskującej instytucji.

Organizator rezydencji (orkiestra lub filharmonia), proponuje termin i program koncertu samodzielnie przygotowanego przez dyrygenta-rezydenta oraz ramowy harmonogram pozostałych programów koncertowych w ramach rezydencji. Program rezydencji, zgodnie z regulaminem programu powinien uwzględniać udział dyrygenta-rezydenta w przygotowaniach co najmniej czterech programów koncertowych, z których co najmniej jeden (koncert abonamentowy lub koncert ze statutowej działalności instytucji lub orkiestry) jest przez niego samodzielnie przygotowany i poprowadzony.

Program koncertów w ramach rezydencji jest dowolnie ustalany przez instytucję, ale przy wyborze projektów Instytut Muzyki i Tańca szczególnie będzie preferował te projekty, które uwzględniają w programach koncertów przygotowanych lub poprowadzonych przez dyrygenta-rezydenta jeden z utworów polskiej muzyki współczesnej, powstały w wyniku realizacji priorytetu „Zamówienia kompozytorskie”, program MKiDN „Kolekcje” lub zamówionych i prawykonanych w ramach programu IMiT „Kompozytor – rezydent”.

Materiały nutowe (partytura i głosy orkiestrowe) do utworów powstałych w ramach „Zamówień kompozytorskich” będą udostępnione do pobrania na stronie internetowej Instytutu Muzyki i Tańca. Możliwość bezpłatnego wykorzystania materiałów nutowych tych utworów nie zwalnia instytucji od obowiązku uiszczenia opłat ZAIK-s przysługujących twórcom z tytułu ochrony majątkowych praw autorskich. W sprawie materiałów nutowych utworów skomponowanych w ramach programu „Kompozytor – rezydent” zalecamy bezpośredni kontakt z kompozytorami. Koszt wypożyczenia tych materiałów można pokryć z dofinansowania IMiT jako dodatkowy koszt bezpośrednio łączący się z rezydencją.

W priorytecie II (rezydencja w teatrach operowych i muzycznych) program polega na czynnym udziale dyrygenta-rezydenta w przygotowaniach co najmniej dwóch premier lub dwóch wznowień (lub jednej premiery i jednego wznowienia) dzieł scenicznych w teatrach operowych lub muzycznych

(z gatunku: opera, operetka, balet, przedstawienie dla dzieci). W ramach rezydencji dyrygent-rezydent powinien samodzielnie poprowadzić co najmniej trzy spektakle w ramach przygotowywanych tytułów. Instytucja organizująca rezydencję przedstawia plan rezydencji uwzględniający co najmniej dwa przedstawienia lub wznowienia dzieł scenicznych wraz z deklaracją terminów, dyrygentów, reżyserów spektakli w ramach rezydencji oraz liczby spektakli samodzielnie poprowadzonych przez dyrygenta-rezydenta.

Przy wyborze projektów przeznaczonych do dofinansowania preferowane będą te projekty rezydencji, które uwzględniają w programie rezydencji dzieła sceniczne muzyki polskiej.

W ramach rezydencji (**priorytet I** i **priorytet II**) instytucje organizujące rezydencję powinny przedstawić opis zadań dyrygenta-rezydenta podczas udziału w przygotowaniach programów koncertowych, a więc działań umożliwiających mu czynny udział i „żywy” kontakt z aparatem wykonawczym (m.in. obecność na próbach, asystowanie dyrygentowi prowadzącemu koncert, prowadzenie prób sekcyjnych lub tutti, praca z solistami lub chórem, prowadzenie koncertów szkolnych itd.).

- **Zasady współpracy pomiędzy partnerami projektu**

Zgłoszenie do udziału w programie składają łącznie instytucja muzyczna i dyrygent. W danej edycji programu jedna instytucja może zgłosić jednego dyrygenta. Również jeden dyrygent może zgłosić udział w programie tylko z jedną instytucją. W przypadku projektów, które otrzymały dofinansowanie, jeden dyrygent lub jedna instytucja mogą wziąć udział w edycji programu raz na dwa lata.

Wnioskowane dofinansowanie Instytutu Muzyki i Tańca w ramach programu „Dyrygent – rezydent” (do 15 tysięcy złotych na jedną rezydencję) dzielić się będzie na 2 części: co najmniej 60% przyznanego dofinansowania musi zostać przeznaczone na honorarium dla dyrygenta-rezydenta za przygotowanie i poprowadzenie co najmniej jednego koncertu oraz jego udział w przygotowaniach co najmniej trzech innych programów koncertowych (priorytet I), lub za udział w przygotowaniach co najmniej dwóch premier lub wznowień oraz samodzielnie poprowadzenie co najmniej trzech spektakli (priorytet II), natomiast pozostałe 40% przyznanego dofinansowania można przeznaczyć na pokrycie dodatkowych kosztów bezpośrednio wynikających z rezydencji (np. podróże i zakwaterowanie dyrygenta-rezydenta, koszt wypożyczenia

dodatkowych instrumentów lub doangażowania muzyków do zespołu, konsultacji i opieki merytorycznej nad dyrygentem ze strony dyrygenta prowadzącego koncert lub spektakl, wypożyczenia materiałów nutowych do utworów powstałych w ramach programu „Kompozytor – rezydent”). Nie jest możliwe otrzymanie dofinansowania na wynagrodzenia etatowych pracowników artystycznych i administracyjnych, zakupy inwestycyjne oraz wszelkie standardowe działania łączące się z organizacją, promocją i obsługą techniczną koncertów lub spektakli. W przypadku projektów wybranych do dofinansowania, pomiędzy Instytutem Muzyki i Tańca a instytucją organizującą rezydencję zostanie zawarta umowa o współorganizację rezydencji, zatem we wniosku aplikacyjnym składanym do programu powinien być podany ramowy koszt całego przedsięwzięcia, wraz z kosztami pokrywanymi wyłącznie przez instytucję.

Po pozytywnym wyniku rozstrzygnięcia konkursu stroną umowy dla Instytutu Muzyki i Tańca jest wyłącznie instytucja organizująca rezydencję. Wszelkie uzgodnienia pomiędzy dyrygentem a instytucją powinny zostać zawarte w formie pisemnej umowy i zawierać szereg ustaleń dotyczących m.in. wysokości honorarium za przygotowanie i poprowadzenie koncertu oraz udział w przygotowaniach pozostałych programów koncertowych. Dofinansowanie Instytutu Muzyki i Tańca na współorganizację rezydencji zostanie przelane na konto instytucji, a środki rozliczone na podstawie sporządzonego po zakończeniu projektu sprawozdania finansowo-merytorycznego, do którego powinny być załączone materiały promocyjne koncertów oraz spis i kopie umów i faktur pokrytych ze środków IMiT.

- **Promocja dyrygentów i idei programu**

Jednym z celów programu jest promocja młodych polskich artystów. Instytucja organizująca rezydencję na mocy zawartej z Instytutem umowy zobowiązuje się do szeregu działań promocyjnych dotyczących dyrygenta i rezydencji, m.in. zamieszczenia na swojej stronie internetowej na czas trwania rezydencji, a więc na cały sezon artystyczny, zdjęcia i biogramu dyrygenta-rezydenta. Zdjęcie i biogram dyrygenta-rezydenta instytucja jest zobowiązana udostępnić Instytutowi za zgodą właściciela praw autorskich do zdjęcia (fotografa, artysty lub instytucji), w celu zamieszczenia na jego stronie internetowej.

Najnowszą inicjatywą IMiT związaną z promocją młodych dyrygentów związanych z programem jest produkcja filmu dokumentalnego „Dyrygent – rezydent”, poświęconego sylwetkom dyrygentów I edycji programu i idei programu. Premiera filmu w reżyserii Mai Baczyńskiej odbędzie się w 2015 roku. Film, w dwóch wersjach językowych, dostępny będzie na stronie Instytutu Muzyki i Tańca, na kanale filmowym Instytutu [YouTube – IMITpolska](#), i na portalu Narodowego Instytutu Audiowizualnego [Ninateka.pl](#).

- **Dotychczasowe efekty realizacji programu**

„Dyrygent - rezydent” – program Instytutu Muzyki i Tańca (wrzesień 2011 – czerwiec 2014)

Zakończona pierwsza, pilotażowa edycja

4 rezydencje dyrygenckie

8 koncertów poprowadzonych przez dyrygentów-rezydentów

21 koncertów w ramach rezydencji

45 tys. złotych dofinansowania IMiT

Dyrygent - rezydent	Instytucje współorganizujące z IMiT rezydencje	Koncerty poprowadzone przez dyrygenta - rezydenta	Liczba koncertów z udziałem dyrygenta w charakterze asystenta
I edycja – sezon 2013/2014 (zrealizowana)			
Rafał Kłoczko	Toruńska Orkiestra Symfoniczna	<p>6 czerwca 2014 r. – Sala Wielka Dworu Artusa, godz. 19.00</p> <p>Program: J. Maksymiuk – <i>W zamyśleniu</i> Adagio per archi e pianoforte [utwór powstały w ramach programu MKiDN „Zamówienia kompozytorskie], R. Strauss – I Koncert waltorniowy Es-dur op. 11, R. Strauss – Symfonia f-moll op. 12</p> <p>Wykonawcy: Toruńska Orkiestra Symfoniczna, Robert Józefowicz – waltornia, Rafał Kłoczko – dyrygent</p>	3
Maciej Koczur	Filharmonia Łódzka im. Artura Rubinsteina	<p>21 lutego 2014 r. – Filharmonia Łódzka, godz. 19.00</p> <p>Program: A. Kwieciński – Symfonia <i>Luci nella Notte</i> [utwór powstały w ramach programu IMiT „Kompozytor – rezydent”], W. A. Mozart – Koncert skrzypcowy G-dur KV 216, P. Hindemith – <i>Traummusic</i>, J. Brahms – Symfonia c-moll</p> <p>Wykonawcy: Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Łódzkiej, Benjamin Marquis Gilmore – skrzypce, altówka, Maciej Koczur – dyrygent</p>	4

<p>Krzysztof Jakub Kozakiewicz</p>	<p>Filharmonia Świętokrzyska im. Oskara Kolberga w Kielcach</p>	<p>30 stycznia 2014 r. - Filharmonia Świętokrzyska, godz. 19.00</p> <p>Program: S. Barber – Adagio na smyczki, G. Gershwin – Koncert fortepianowy F-dur, A. Copland – Suita <i>Billy the Kid</i></p> <p>Wykonawcy: Orkiestra Filharmonii Świętokrzyskiej, Rafał Łuszczewski – fortepian, Krzysztof Kozakiewicz – dyrygent</p> <p>31 stycznia 2014 – Filharmonia Świętokrzyska, koncert edukacyjny (program i wykonawcy jw.)</p>	<p>4</p>
<p>Maciej Tomaszewicz</p>	<p>Filharmonia Śląska im. Henryka Mikołaja Góreckiego</p>	<p>8 i 9 stycznia 2014 r. – Chorzowskie Centrum Kultury, godz. 11.00 i 17.00</p> <p>Program: S. Moniuszko – Uwertura <i>Bajka</i>, P. Czajkowski – Suita z baletu <i>Dziadek do orzechów</i></p> <p>Wykonawcy: Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Śląskiej, Maciej Tomaszewicz- dyrygent</p> <p>10 maja 2014 r. – Filharmonia Śląska, godz. 18.00</p> <p>Program: F. Mendelssohn – Bartholdy – Koncert podwójny d-moll na skrzypce i fortepian, II Sinfonia D-dur na orkiestrę smyczkową</p> <p>Wykonawcy: Śląska Orkiestra Kameralna, Artur Jaroń – fortepian, Dariusz Zboch – skrzypce, Maciej Tomaszewicz- dyrygent</p>	<p>2</p>

II edycja – sezon 2015/2016 (w trakcie realizacji)

Filharmonia Częstochowska im. Bronisława Hubermana – dyrygent-rezydent: Justyna Maj

Polska Filharmonia Bałtycka im. Fryderyka Chopina w Gdańsku – dyrygent-rezydent: Szymon Morus

Polska Filharmonia Kameralna Sopot – dyrygent-rezydent: Ariel Ludwiczak

Filharmonia Dolnośląska w Jeleniej Górze – dyrygent-rezydent: Paweł Pietruszewski

- **Fragmenty sprawozdań dyrygentów-rezydentów w ramach I edycji programu**

Maciej Tomaszewicz

(Filharmonia Śląska im. Henryka Mikołaja Góreckiego)

Moja współpraca z Filharmonią Śląską w ramach projektu „Dyrygent – rezydent” rozpoczęła się we wrześniu 2013 roku i trwała aż do maja 2014 roku. W tym okresie miałem styczność z dwoma zespołami wchodzącymi w skład tej Instytucji – Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Śląskiej i Śląską Orkiestrą Kameralną.

W kilka tygodni po zakończeniu sezonu artystycznego oraz I edycji programu „Dyrygent – rezydent” przyznać muszę, że było to najwspanialsze i najbardziej cenne z dotychczasowych doświadczeń dyrygenckich. Jeden rok, obfitujący w tak wiele wydarzeń oraz możliwość kontaktu z profesjonalnymi orkiestrami jest o wiele bardziej wartościowy niż kilka lat studiów dyrygenckich, przy pracy nawet z najlepszymi pianistami, czy mistrzowskie kursy dyrygenckie, w których miałem niejednokrotnie okazję i szczęście uczestniczyć. Banałem wydaje się być stwierdzenie, że instrumentem dyrygenta jest orkiestra, ale w zdaniu tym nie ma krzty przesady. Dopiero w systematycznej pracy z profesjonalnym zespołem zacząłem uczyć się jakby na nowo dyrygentury, co sprawiło i nadal sprawia mi ogromną radość. Cieszę się, że wiele z moich dotychczasowych doświadczeń i przemyśleń związanych z dyrygenturą zostało utwierdzonych w trakcie współpracy z zespołami Filharmonii Śląskiej. Cenne było wszystko – ogrom i trudność repertuaru, szeroko rozumiana praca z orkiestrą: rozmowy, uwagi, aspekty psychologiczne i muzyczne, próby, koncerty, a także starcie mojej techniki dyrygenckiej z reakcją orkiestry i jej wpływ na barwę dźwięku.

Maciej Koczur

(Filharmonia Łódzka im. Artura Rubinsteina)

Podczas realizacji programu Instytutu Muzyki i Tańca „Dyrygent – rezydent” wziąłem udział w przygotowaniu czterech programów koncertowych oraz indywidualnie przygotowałem i poprowadziłem Orkiestrę Symfoniczną Filharmonii Łódzkiej na koncercie. Każdorazowo uczestniczyłem we wszystkich próbach oraz prowadziłem spotkania z melomanami, na których wprowadzałem ich w program koncertu.

Program Instytutu Muzyki i Tańca był bardzo ważnym wydarzeniem w moim życiu. Zaowocował on dużą ilością bezcennego doświadczenia, którego bardzo brakuje młodym dyrygentom. Jestem przekonany, że zdobyte dzięki temu programowi wiedza i umiejętności wpłynęły w znacznym stopniu na rozwój mojej kariery.

Rafał Kłoczko

(Toruńska Orkiestra Symfoniczna)

Toruńska Orkiestra Symfoniczna jest zespołem niezwykle sprawnym, pracującym z wieloma dyrygentami. Zróżnicowany program wszystkich koncertów umożliwił mi pracę nad muzyką pochodzącą z odmiennych okresów, od wczesnego klasycyzmu aż po prawykonania polskiej muzyki współczesnej. Wskazówki udzielane mi przez dyrygentów z dużym doświadczeniem zawodowym są nieocenionym źródłem wiedzy, pozwalają na odnalezienie prostych, a skutecznych rozwiązań, wskazują drogę poszukiwań, a przede wszystkim – rozwijają twórcze myślenie.

Poza bezcennym doświadczeniem, jakie przyniosło mi uczestnictwo w programie Instytutu Muzyki i Tańca „Dyrygent – rezydent”, zdobytą wiedzę, umiejętnościami i poznaniem nowych dzieł muzyki symfonicznej, bardzo cenne są zawarte znajomości, które okazują się być niezwykle inspirujące. Tak obfita współpraca z zespołem mojego rodzinnego miasta z całą pewnością w znaczący sposób wpływa na mój rozwój muzyczny i mam nadzieję, że mój kontakt z Toruńską Orkiestrą Symfoniczną będzie kontynuowany.

Krzysztof Jakub Kozakiewicz

(Filharmonia Świętokrzyska im. Oskara Kolberga w Kielcach)

W ramach programu „Dyrygent – rezydent” zainicjowanego przez Instytut Muzyki i Tańca, brałem udział w przygotowaniach do czterech koncertów.

Program „Dyrygent – rezydent” niewątpliwie pozwolił mi rozwinąć warsztat i zdobyć cenne doświadczenie w pracy z orkiestrą. Współpraca ze wspaniałymi artystami (dyrygentami, solistami, wszystkimi muzykami tworzącymi Orkiestrę Symfoniczną Filharmonii Świętokrzyskiej) poszerzyła moje horyzonty muzyczne.

W tym miejscu chciałbym podziękować pomysłodawcom oraz wszystkim osobom zaangażowanym w realizację tego projektu.